

- P. QLKHT: phò¹ hiến các đơn vị

13/7/18

Hà Nội, ngày 28 tháng 6 năm 2018

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CĂN THƠ

CÔNG VĂN ĐỀN

Số: 1306

Ngày 12/7/2018

**THU MỜI VIẾT BÀI THAM DỰ
HỘI NGHỊ THÔNG BÁO DÂN TỘC HỌC NĂM 2018**

Kính gửi: ....ĐẠI HỌC CĂN THƠ.....

Từ năm 2004 đến nay, Viện Dân tộc học đã tái tổ chức thành công Hội nghị Thông báo Dân tộc học thường niên (Hội nghị khoa học cấp Quốc gia), thu hút được sự tham gia hiệu quả của các nhà nghiên cứu, cán bộ giảng dạy, cán bộ quản lý trong lĩnh vực dân tộc học và công tác dân tộc ở Trung ương và địa phương. Tiếp nối kết quả của Hội nghị những năm qua, Hội nghị năm nay có chủ đề: “*Những vấn đề mới về tộc người và chính sách dân tộc ở nước ta hiện nay*”.

Mục đích của Hội nghị là nhận diện các vấn đề lý luận và thực tiễn mới về tộc người và chính sách dân tộc ở nước ta hiện nay, nhằm góp phần cung cấp cơ sở khoa học phục vụ xây dựng chính sách phát triển các tộc người và xây dựng cộng đồng quốc gia đa dân tộc Việt Nam thống nhất trong bối cảnh mới.

Trên cơ sở đó, *Hội nghị Thông báo Dân tộc học năm 2018* tập trung vào một số nội dung chính sau đây:

- Những vấn đề lý luận và thực tiễn chung về các khái niệm, quan điểm/lý thuyết, phương pháp, định hướng/vấn đề nghiên cứu về tộc người và chính sách dân tộc trên thế giới, ở Việt Nam trước đây và hiện nay, gồm: tộc người, cộng đồng tộc người, dân tộc, quốc gia, quốc gia - dân tộc, cộng đồng quốc gia - dân tộc; ý thức tộc người, ý thức quốc gia - dân tộc, quan hệ tộc người; văn hóa tộc người, văn hóa quốc gia; lãnh thổ tộc người, biên giới quốc gia, biên giới cứng/quyền lực cứng, biên giới mềm/quyền lực mềm; vai trò của các tộc người trong tiến trình phát triển Việt Nam... và những chính sách liên quan.

- Những vấn đề lý luận và thực tiễn cụ thể về các tộc người và chính sách dân tộc (có thể so sánh với đồng tộc, các tộc người, nhóm xã hội, cộng đồng dân cư khác ở trong nước và nước ngoài) trên các lĩnh vực: chính trị (hệ thống chính trị và đội ngũ cán bộ các cấp, công tác dân tộc, chính sách dân tộc, chính sách vùng biên giới, chính sách với Kiều bào và người Việt Nam ở nước ngoài, quan

hệ trong nội bộ tộc người, quan hệ giữa các tộc người, quan hệ giữa các tộc người với quốc gia Việt Nam...); các vấn đề lý luận, thực tiễn và chính sách về kinh tế, về văn hóa, về xã hội, về tôn giáo tín ngưỡng, về môi trường (gồm cả không gian sinh tồn và quản lý tài nguyên), về giáo dục và đào tạo, về y tế và chăm sóc sức khỏe, về dân số, dân cư, lao động, việc làm và thu nhập... của các tộc người ở trong nước và liên/xuyên biên giới.

Để Hội nghị được thành công tốt đẹp, Viện Dân tộc học trân trọng kính mời Quý cơ quan thông báo đến cán bộ viết bài tham gia *Hội nghị Thông báo Dân tộc học năm 2018* theo các nội dung nêu trên. Toàn văn các báo cáo đạt yêu cầu sẽ được xuất bản trong Kỷ yếu Hội nghị khoa học Quốc gia năm 2019. Báo cáo xin gửi về địa chỉ email: qlkh@viendantochoc.org.vn trước ngày **15 tháng 10 năm 2018** để kịp chuẩn bị tài liệu phục vụ Hội nghị dự kiến tổ chức vào tuần cuối tháng 10 năm 2018 tại Hà Nội. Để đảm bảo chất lượng và thể thức của bài viết có thể xuất bản, Viện Dân tộc học xin gửi kèm theo *Thể lệ viết bài* cho Hội nghị để các nhà khoa học, nhà quản lý tham khảo.

Cũng như năm trước, bản thảo Kỷ yếu Hội nghị khoa học Quốc gia năm 2017 với chủ đề: “*Một số vấn đề về dân tộc, tộc người ở vùng biên giới và liên xuyên biên giới nước ta hiện nay*” có 64 trên tổng số 114 bài đã được lựa chọn biên tập gửi tới Nhà xuất bản Khoa học xã hội. Tại Hội nghị năm nay, Kỷ yếu này sẽ chính thức được phát hành (Xin gửi kèm *Mục lục Kỷ yếu Hội nghị khoa học Quốc gia năm 2017*).

Mọi chi tiết xin liên hệ qua e-mail: qlkh@viendantochoc.org.vn; hoặc điện thoại trực tiếp với PGS.TS. Nguyễn Văn Minh - Viện trưởng: 0975028399 và TS. Bùi Thị Bích Lan - Trưởng phòng Phòng Quản lý khoa học & Hợp tác quốc tế: 0912794888, email: buibichlan@gmail.com.

Xin trân trọng cảm ơn!

THẾ LỆ GỬI BÀI HỘI NGHỊ THÔNG BÁO DÂN TỘC HỌC

1. Bài phải chưa được xuất bản và tác giả chịu trách nhiệm về sự trung thực của bài viết.

2. Bài được đánh máy vi tính trên phông chữ Unicode (Times New Roman), cỡ chữ 14, cách dòng 1.2 pt, cách đoạn dưới 6 pt. Mỗi bài gửi 1 bản điện tử, dung lượng ít nhất 8 trang kể cả tài liệu tham khảo qua địa chỉ e-mail: qlkh@viendantochoc.org.vn

3. Bài viết được cấu trúc như sau: Tên bài viết chữ hoa và in đậm; phía dưới bên phải là tên tác giả in chữ thường và đậm kèm theo là học hàm, học vị (nếu có), dòng dưới đề cơ quan công tác (nếu có) chữ thường và đậm. Nội dung chính bắt đầu bằng phần Giới thiệu/Mở đầu/Đặt vấn đề; tiếp đến là các nội dung/vấn đề nghiên cứu cần trình bày những phát hiện mới/kết quả mới và thảo luận của tác giả... được chia thành các mục và tiểu mục đánh số theo thứ tự: 1, 2; 1.1, 1.2;... Tên mục và tiểu mục cần ngắn gọn, không có dấu ở cuối dòng; Kết luận và kiến nghị (nếu có); cuối cùng là Tài liệu tham khảo.

4. Tên riêng của người, địa phương, thuật ngữ tiếng nước ngoài để nguyên văn, không phiên âm sang tiếng Việt, trừ những tên đã được Việt hóa (như Trung Quốc, Thái Lan, Các Mác, Lê Nin,...).

5. Bài viết cần có trích dẫn. Nếu trích dẫn nguyên văn thì phần trích dẫn được để trong dấu ngoặc kép; nếu trích dẫn ý thì không phải để trong dấu ngoặc kép. Cả 2 loại này đều phải được trích nguồn rõ ràng và để ở chữ thường theo qui định sau:

- Nếu tác giả là người Việt Nam thì (Họ tên tác giả, năm xuất bản, số trang), ví dụ: (Phạm Quang Hoan, 2001, tr. 13)

- Nếu tác giả là người nước ngoài thì (Họ tác giả, năm xuất bản, số trang), ví dụ: (Rodil, 2000, tr. 54)

6. Việc trích nguồn từ sách, bài của trên hai tác giả trở lên, được thực hiện như sau:

- Nếu tác giả là người Việt Nam thì (Họ tên tác giả đứng đầu và cộng sự, năm xuất bản, số trang), ví dụ: (Lê Đình Thắng và cộng sự, 1995, tr. 20)

- Nếu tác giả là người nước ngoài thì (Họ tác giả đứng đầu và cộng sự, năm xuất bản, số trang), ví dụ: (Jamieson và cộng sự, 1999, tr. 22)

7. Các chú thích để ở cuối trang theo chế độ footnote theo thứ tự 1, 2, 3,...

8. Bài viết bắt buộc phải có *Tài liệu tham khảo* ở cuối bài.

8.1. Về thứ tự tác giả trong tài liệu tham khảo:

- Với tác giả là người Việt Nam thì số thứ tự được xếp theo *tên* của tác giả.

- Với tác giả là người nước ngoài thì số thứ tự được xếp theo *họ, dấu phẩy rồi đến tên* của tác giả.

8.2. Trật tự và cách trình bày tài liệu tham khảo được quy định như sau:

- Nếu là sách của tác giả người Việt Nam thì: Đặng Nghiêm Vạn (2003), *Lý luận về tôn giáo và tình hình tôn giáo Việt Nam*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.

- Nếu là sách của tác giả người nước ngoài thì: Scott, James (1976), *The moral economy of the peasant*, New Haven, Yale University Press.

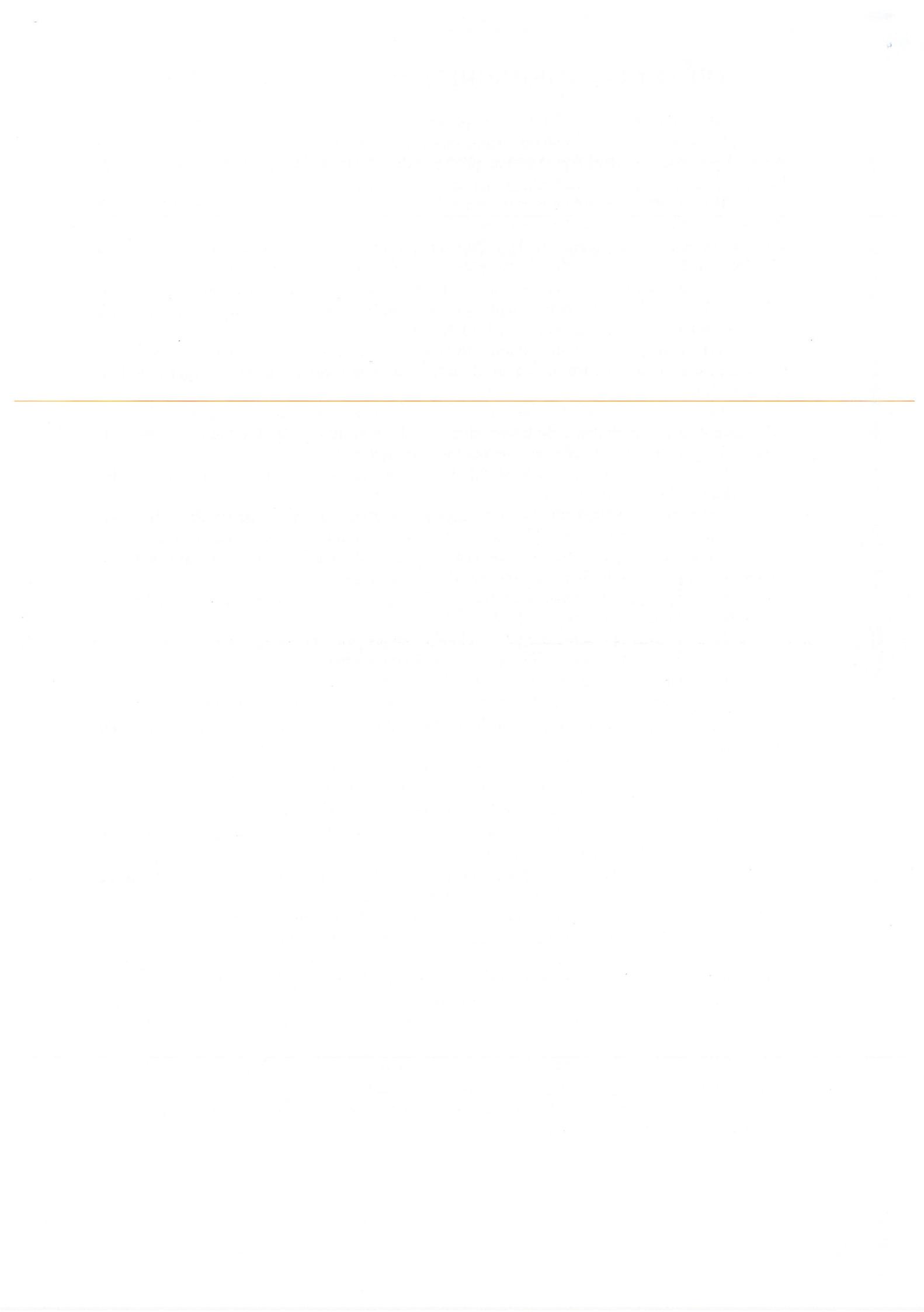
- Nếu là bài trên tạp chí thì: Khổng Diên (2002), “Đa dạng vùng và dân tộc - khả năng giải quyết trên phương diện văn hóa của Nhà nước”, *Tạp chí Dân tộc học*, Số 1, tr. 3 - 14.

- Nếu là bài đăng trong một cuốn sách thì: Vương Xuân Tình (2002), “Tái lập quản lý cộng đồng về đất đai ở các buôn làng Tây Nguyên (trong bối cảnh thực hiện luật đất đai 1993)”, trong: *Một số vấn đề phát triển kinh tế - xã hội buôn làng các dân tộc Tây Nguyên*, Trung tâm Khoa học Xã hội và Nhân văn Quốc gia, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội.

- Nếu là bài trên Kỷ yếu hội nghị/hội thảo/tọa đàm khoa học thì: Mạc Đường (2005), “Dân tộc học Việt Nam - thực trạng và phát triển”, trong: *Kỷ yếu Hội nghị thông báo Dân tộc học*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội.

- Nếu là bài đăng trên Internet thì: Nguyễn Phương (2007), *Người đọc hồn của đá*, trên trang <http://www.vass.gov.vn/tintuc> (truy cập ngày 22 tháng 12 năm 2007).

9. Cuối bài cần ghi rõ họ và tên tác giả, chức danh khoa học, học vị, tên cơ quan và địa chỉ, số điện thoại, địa chỉ Email để Ban tổ chức liên hệ.

MỤC LỤC

1. Bài phát biểu khai mạc và đề dẫn Hội nghị khoa học: “Những vấn đề dân tộc, tộc người cơ bản, cấp bách ở vùng biên giới và liên xuyênn biên giới nước ta hiện nay” - PGS.TS. *Bùi Nhật Quang*

13

Phần I

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ CHÍNH SÁCH

1. Nghiên cứu vùng biên giới: vấn đề, lý thuyết và phương pháp - PGS.TS. <i>Nguyễn Văn Chính</i>	21
2. “Một vành đai một con đường” và sự kết nối Trung Quốc - ASEAN từ góc nhìn văn hóa xuyên biên giới - TS. <i>Trần Văn Hà</i>	38
3. Vai trò của người Việt trong xây dựng ý thức quốc gia - dân tộc ở vùng biên giới nước ta - PGS.TS. <i>Bùi Xuân Dính, TS. Nguyễn Phượng Thảo</i>	51
4. Một số vấn đề cơ bản về tộc người ở vùng biên giới phía Bắc nước ta hiện nay – TS. <i>Lý Hành Sơn</i>	59
5. Về thực trạng kinh tế - xã hội, quốc phòng an ninh khu vực biên giới vùng Đông Bắc nước ta - PGS.TS. <i>Không Diễn</i>	72
6. Tổng quan và gợi ý định hướng nghiên cứu về quan hệ tộc người xuyên quốc gia - PGS.TS. <i>Vương Xuân Tình</i>	81
7. Về “Vương quốc Hmông” và vấn đề ly khai, tự trị của người Hmông trong lịch sử và hiện tại - PGS.TS. <i>Nguyễn Văn Minh</i>	101
8. Góp thêm tư liệu về quan hệ gốc giữa người Thái vùng Thanh Hóa và Nghệ An với các nhóm Thái ở Lào - TS. <i>Vi Văn An</i>	117
9. Động thái quan hệ tộc người và tác động của nó đối với sự phát triển bền vững ở vùng Tây Nam Bộ hiện nay - PGS.TS. <i>Phan Xuân Biên</i>	124
10. Cộng đồng người Chăm trong quan hệ khu vực Đông Nam Á - TS. <i>Phú Văn Hỗn</i>	132
11. Quan hệ thân tộc xuyên biên giới của một số tộc người tỉnh Bình Phước và Tây Ninh - TS. <i>Phan Văn Dopp, ThS. Nguyễn Tấn Dân</i>	140
12. Một số vấn đề về quan hệ tộc người vùng biên giới Việt Nam - Lào ở tỉnh Thừa Thiên Huế - PGS.TS. <i>Nguyễn Văn Mạnh, ThS. Nguyễn Mạnh Hà, ThS. Đinh Thị Mỹ Lộc</i>	154
13. Các xu hướng biến đổi quan hệ dân tộc ở vùng núi các tỉnh miền Trung hiện nay - ThS. <i>Nguyễn Thị Mỹ Lộc</i>	162
14. Quan hệ xã hội tộc người ở khu vực biên giới Tây Nguyên: Thực trạng và những vấn đề đặt ra - TS. <i>Trần Minh Hằng</i>	172
15. Quan hệ của người Lào ở Mường Và, Mường Lạn thuộc huyện Sốp Cộp tỉnh Sơn La với các dân tộc ở vùng Bắc Lào - Trần Thị Phượng, PGS.TS. <i>Phạm Văn Lực</i>	181
16. Ý thức tộc người của dòng họ Lý gốc Việt ở Hàn Quốc - ThS. <i>Đào Thị Nguyệt Hằng</i>	188
17. Những vấn đề cơ bản và cấp bách trong cộng đồng dân tộc Khơ-me ở Việt Nam hiện nay - PGS.TS. <i>Ngô Quang Sơn, TS. Vũ Thị Thanh Minh</i>	197

18. Đánh giá các nghiên cứu về chính sách dân tộc ở Tây Nguyên từ 1986 đến nay - PGS.TS. <i>Bùi Văn Đạo</i>	212
198. Chính sách phát triển thương mại ở cửa khẩu Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh - ThS. <i>Tạ Thị Tâm, Ths. Lý Cẩm Tú</i>	229
20. Một số vấn đề về thực hiện chính sách an sinh xã hội ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số của tỉnh Sơn La hiện nay - ThS. <i>Lê Thị Thu Thanh, ThS. Vì Thị Lan Phương</i>	238
21. Một số vấn đề về xây dựng đội ngũ cán bộ dân tộc thiểu số ở các huyện miền núi tỉnh Nghệ An hiện nay - <i>Lê Thanh Bình, ThS. Dương Hiền Dịu</i>	245
22. Giữ vững ổn định chính trị ở Tây Nguyên hiện nay - ThS. <i>Trần Ngọc Ngân</i>	253

Phần II

MỘT SỐ VẤN ĐỀ KINH TẾ

1. Biến đổi khí hậu và chuyển đổi sinh kế của các dân tộc thiểu số ở vùng biên giới Tây Bắc - PGS.TS. <i>Trần Hồng Hạnh, TS. Bùi Thị Bích Lan</i>	265
2. Sinh kế của các tộc người có dân số rất ít ở vùng biên giới nước ta: sự chuyển đổi và những vấn đề đặt ra - TS. <i>Bùi Thị Bích Lan</i>	281
3. Tác động của sinh kế tới phát triển kinh tế - xã hội ở người Bru-Vân Kiều và an ninh vùng biên giới Việt Nam – Lào - TS. <i>Nguyễn Thị Tám</i>	291
4. Hoạt động kinh tế của người Cơ Lao ở huyện biên giới Hoàng Su Phì, tỉnh Hà Giang hiện nay - ThS. <i>Lê Thị Thỏa</i>	302
5. Tính chất mối quan hệ về kinh tế của cộng đồng dân tộc Thái với các dân tộc khác trong khu vực trong lịch sử - PGS.TS. <i>Phạm Văn Lợi</i>	311
6. Quản lý, sử dụng đất của nông, lâm trường ở tỉnh Đăk Lăk - thực trạng và một số vấn đề đặt ra - ThS. <i>Trương Thị Hạnh</i>	324
7. Sinh kế hiện nay của người Khơ-me ở huyện Tịnh Biên, tỉnh An Giang - ThS. <i>Phạm Thị Thu Hà</i>	335
8. Sinh kế của tộc người Dao Thanh Phán vùng biên giới huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh trong bối cảnh hội nhập và phát triển - ThS. <i>Trần Quốc Hùng, ThS. Tô Đình Hiệu</i>	344
9. Đặc điểm xã hội và đời sống đối với sự phát triển, phát triển bền vững của người Khơ-me ở Nam Bộ - GS.TS. <i>Ngô Văn Lê</i>	354
10. Người Hoa ở chợ vùng biên giới tỉnh Lào Cai - ThS. <i>Tạ Thị Tâm</i>	364
11. Vài nét về hoạt động du lịch cộng đồng ở một số nước trên thế giới - TS. <i>Nguyễn Công Thảo</i>	372
12. Phát triển du lịch vùng Việt Bắc: tiềm năng, thách thức và giải pháp - TS. <i>Nguyễn Thẩm Thu Hà</i>	384
13. Cộng đồng địa phương với phát triển du lịch sinh thái ở huyện Mộc Châu tỉnh Sơn La - TS. <i>Phạm Thị Cẩm Vân</i>	393
14. Du lịch ở vùng biên giới tỉnh An Giang: chính sách, tiềm năng và thực tế phát triển - ThS. <i>Dương Đức Minh, ThS. Tạ Duy Linh</i>	402
15. Một số khía cạnh trong đời sống thường nhật của người Việt lao động di cư tự do ở Viêng Chăn, Lào - NCS. <i>Phạm Thị Mùi</i>	415

Phần III

MỘT SỐ VẤN ĐỀ XÃ HỘI

1. Giải pháp quản lý di cư xuyên biên giới đối với các tộc người thiểu số vùng miền núi phía Bắc - PGS.TS. Trần Trung, TS. Vũ Thị Thanh Minh, ThS. Lường Thị Tình, ThS. Ngô Thị Trinh	427
2 Phụ nữ ở Lào Cai đi khỏi địa phương: thực trạng và những vấn đề đặt ra - TS. Vũ Trường Giang, Hà Thị Dinh	444
3. Di cư tự do và những vấn đề đặt ra của người Hmông ở tỉnh Sơn La hiện nay - ThS. Cao Thị Hạnh	453
4. Những khó khăn của chính quyền địa phương huyện Mường Nhé và Nậm Pồ tỉnh Điện Biên trong việc giải quyết vấn đề di cư của người Hmông theo đạo Tin Lành từ năm 1990 đến nay - TS. Trần Thị Hồng Yến	462
5. Thực trạng nguồn nhân lực trong hệ thống chính trị cấp cơ sở vùng biên giới Tây Thanh Hóa - Nghệ An - PGS.TS. Nguyễn Ngọc Thành, TS. Phí Hùng Cường	475
6. Một số vấn đề về phát triển giáo dục vùng Tây Bắc giai đoạn hiện nay và những vấn đề đặt ra - TS. Giang Khắc Bình, ThS. Phạm Thị Kim Cương	483
7. Xã hội hóa giáo dục - nhìn từ mô hình nội trú dân nuôi ở vùng cao biên giới tỉnh Hà Giang - ThS. Nguyễn Thanh Tùng	490
8. Quản lý đăng ký kết hôn đối với hôn nhân xuyên biên giới: thực trạng, nhận thức và các yếu tố tác động - ThS. Lê Thị Hồng Hải	504
9. Quan hệ hôn nhân đồng tộc xuyên quốc gia ở Việt Nam hiện nay và những vấn đề đặt ra ở Việt Nam - TS. Nguyễn Tiến Thư, ThS. Hà Thị Thùy Dương	513
10. Hôn nhân liên biên giới của người Hmông ở tỉnh Lào Cai và những vấn đề đặt ra hiện nay - ThS. Nguyễn Thị Minh Lý	521
11. Di cư xuyên biên giới và kết hôn không giá thú của người Cơ-Tu tại khu vực biên giới Việt Nam - Lào tỉnh Quảng Nam - TS. Hoàng Thị Phương Mai	528
12. Tiếp cận dịch vụ chăm sóc sức khỏe sinh sản của nhóm phụ nữ dân tộc thiểu số lao động xuyên biên giới ở huyện Văn Quan, tỉnh Lạng Sơn - ThS. Hoàng Thị Lê Thảo	535

Phần IV

MỘT SỐ VẤN ĐỀ VĂN HÓA VÀ TÔN GIÁO TÍN NGƯỠNG

1. Một số vấn đề nghiên cứu văn hóa tộc người ở khu vực biên giới trong thời gian tới dưới góc nhìn Dân tộc học - TS. Trần Thị Mai Lan	543
2. Quan hệ văn hóa tộc người xuyên biên giới trong phát triển văn hóa khu vực biên giới các tỉnh miền núi phía Bắc Việt Nam và Vân Nam, Trung Quốc - PGS. TS. Đặng Thị Hoa	550
3. Bước đầu tìm hiểu lễ hội Hoa Sơn của người Miêu ở Trung Quốc cư trú tại khu vực giáp biên giới Việt Nam - TS. Trần Hạnh Nguyễn, ThS. Trần Thị Vân	562
4. Ứng xử với môi trường tự nhiên của người Bố Y ở khu vực biên giới tỉnh Lào Cai - Lê Thành Nam, Nguyễn Thị Hương Giang	573

5. Vài nét về sự biến đổi trong đời sống văn hóa của người Tu Dí ở huyện Mường Khương tỉnh Lào Cai - <i>ThS. Sa Thị Thanh Nga</i>	584
6. Vài nét về đời sống văn hóa tinh thần của cộng đồng người gốc Việt ở Campuchia, Lào và Thái Lan - <i>PGS.TS. Phan Thị Hồng Xuân</i>	593
7. Một số vấn đề tôn giáo ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc - <i>PGS.TS. Hà Đình Thành, ThS. Hà Thu Thủy</i>	602
8. Hành vi tôn giáo của người Hmông theo Tin Lành ở vùng Tây Bắc nước ta - <i>PGS.TS. Nguyễn Thị Minh Ngọc</i>	609
9. Một số quan điểm nghiên cứu xung quanh vấn đề chuyên đổi niềm tin theo đạo Tin Lành của người Hmông ở nước ta và một số tộc người ở khu vực Đông Nam Á - <i>ThS. Nguyễn Anh Tuấn</i>	619
10. Quá trình xuất hiện của Tin Lành và sự biến đổi thành “Đạo lạ”-San Sư Khê Tọ trong cộng đồng người Hmông ở khu vực biên giới tỉnh Hà Giang - <i>ThS. Nguyễn Thị Thúy Ngọc</i>	627
11. Hiện trạng cộng đồng Phật giáo ở khu vực Tây Bắc nước ta hiện nay - <i>TS. Nguyễn Thị Thúy Hằng</i>	634
12. Tín đồ Cao Đài ở nước ngoài và mối quan hệ hành chánh đạo với Đạo Cao Đài ở Việt Nam hiện nay - <i>PGS.TS. Huỳnh Ngọc Thu</i>	643
13. Tìm hiểu hiện tượng thờ Đức Thánh Trần và sự cố kết cộng đồng của người Kinh ở Trung Quốc - <i>TS. Vũ Hồng Thuật</i>	652
14. Một số nghi lễ cầu an trong gia đình của người Hà Nhì ở huyện Bát Xát, tỉnh Lào Cai - <i>TS. Trịnh Thị Lan</i>	661